

Kurslitteratur för BKI000 – Barnkultur I, 30 hp, grundnivå

Gäller från och med HT 2022.

Kurs inom Centrum för barnkulturforskning.

Beslutat av institutionsstyrelsen 2022-05-10.

Titlar som är markerade med * finns att söka fram elektroniskt, antingen via su.se/biblioteket eller öppet på internet.

Titlar som är markerade med ** finns tillgängliga som pdf-er via kurssidan i Athena.

Delkurs 1: Barndom, barnsyn, barnkultur

Obligatorisk litteratur

- * Andre, L., Durksen, T., & Volman, M. L. (2017). Museums as avenues of learning for children: A decade of research. *Learning Environments Research*, 20(1), 47-76. (30 s.)
- Backman-Prytz, S. (2017). Arkivkurrageömma med historiens flickor—Ett genusperspektiv på barn- och ungdomshistoriska källor. I C. Hällström (Red.), *Tillbaka till framtiden: Barnkultur i dialog med vårt förflutna* (s. 37-48). Centrum för barnkulturforskning, Stockholms universitet. (12 s.)
- * Borgström, B.-M. (2011). Att levandegöra historia för stora och små - Lek och lär i historisk kontext. I A. Banér (Red.), *Kulturarvingarna, typ!: Vad ska barnen ärva och varför?* (s. 149-168). Centrum för Barnkulturforskning, Stockholms universitet. (20 s.) *Finns på CBKs webbplats*
- * Cunningham, H. (2020). *Children and Childhood in Western Society Since 1500*. Routledge. Kap: 1, 2, 6, 7, 8, 9. (97 s.) *
- * Edquist, S. (2021). Kulturarv, allt för mycket kulturarv? *Kritiska studier av kulturarv och museala praktiker Forum för genusvetenskap - Working Papers*, 16-24. (9 s.)
- ** Engman, J. (2011). Kulturarvingarna. I A. Banér (Red.), *Kulturarvingarna, typ!: Vad ska barnen ärva och varför?* (s. 11-21). Centrum för Barnkulturforskning, Stockholms universitet. (11 s.) *Finns på CBKs webbplats*
- Frykman, J. & Löfgren, O. (2019). *Den kultiverade människan*. Gleerups. (60 s.)

Barn- och ungdomsvetenskapliga institutionen

- ** Gradén, L. & O'Dell, T. (2020). Introduktion. I L. Gradén & T. O'Dell (Red.), *Kulturarv i förändring* (s. 9-37). Studentlitteratur. (14 s.)
- Götlind, A. (2017). Historiska källor om barn - En bredvidläsningsbok för mellanstadiet. I C. Hällström (Red.), *Tillbaka till framtiden: Barnkultur i dialog med vårt förflutna* (s. 152-163). Centrum för barnkulturforskning, Stockholms universitet. (12 s.)
- Halldén, G. (2019). Barndomens skogar—om naturen som fostrare. I M. Wester & M. Öhrn (Red.), *Djur, natur och sopretur: Perspektiv på barnkulturen i antropocen* (s. 36–49). Centrum för barnkulturforskning, Stockholms universitet. (14 s.)
- ** Helander, K. (2011). Introduktion. *Locus*, 11(3-4) Barnkultur, 3-5. (3 s.)
- ** Mouritsen, F. (2002). Child culture – play culture. I F. Mouritsen & J. Qvortrup. (Red.), *Childhood and Children's Culture*. (s. 14-17). University Press of Southern. (4 s.)
- McRaney, D. L. (2013). Shaping a City Museum's Future: Developing an Audience-Centered Approach. *The Journal of Museum Education*, 38(1), 50-59. (10 s.)
- ** Nordiskt centrum för kulturarvspedagogik (2014). *En omtolkad kultursatsning. Museerna och skapande skola. Rapport från projektet Skolan och museerna*. Östersund. (122 s.)
- * Olin-Scheller, C. (2011). Förvärva, förvalta och förädla: Ungas läsande och skrivande av fanfiction. I A. Banér (Red.), *Kulturarvingarna, typ!: Vad ska barnen ärva och varför?* (s. 67-90). Centrum för Barnkulturforskning, Stockholms universitet. (24 s.) *Finns på CBKs webbplats*
- * Palmenfelt, U. (2011). Ärva, bruka och förändra: Om barns egna traditioner. I A. Banér (Red.), *Kulturarvingarna, typ!: Vad ska barnen ärva och varför?* (s. 55-66). Centrum för Barnkulturforskning, Stockholms universitet. (11 s.) *Finns på CBKs webbplats*
- * Persson, M. (2011). Den heliga skriften. Läsrörelsen, Mc Donald's och kulturarvet. I A. Banér (Red.), *Kulturarvingarna, typ!: Vad ska barnen ärva och varför?* (s. 105-135). Centrum för Barnkulturforskning, Stockholms universitet. (20 s.) *Finns på CBKs webbplats*
- ** Piqueras, J. & Edvall, S. (2011). Ungdomars möte med den mänskliga resan: En studie av meningsskapande i museet. I F. Svanberg. (Red.), *Forskning vid museer*. (s. 97-109). Historiska Museet. (13 s.)
- Sandin, B. (2017). Varifrån kommer barns rättigheter? - Rättighetsdiskursernas politiska och sociala rötter i Sverige. I C. Hällström (Red.), *Tillbaka till framtiden: Barnkultur i dialog med vårt förflutna* (s. 20-36). Centrum för barnkulturforskning, Stockholms universitet. (17 s.)
- Sjöblom, B. (2017). Spara spelet - Att bevara barns datorspelshistoria. I C. Hällström (Red.), *Tillbaka till framtiden: Barnkultur i dialog med vårt förflutna* (s. 69-82). Centrum för barnkulturforskning, Stockholms universitet. (14 s.)
- Sommer, D. (2009). *Barndompsykologi. Utveckling i en förändrad värld*. Runa Förlag. (50 s.)
- * Sparrman, A. (2011). Barnkulturens sociala estetik. *Locus*, 23(3-4), 25-44. (20 s.)
- * Rönnberg, M. (2011). Barn ärver tyvärr sällan andra barn...: Om föräldragenerationers förslösade kulturarv – och barns reludiering! I A. Banér (Red.), *Kulturarvingarna, typ!: Vad ska barnen*

ärva och varför? (s. 169-196). Centrum för barnkulturforskning, Stockholms universitet. (28 s.)
Finns på CBKs webbplats

Litteratur till grupparbete, barndomshistoria (alla grupper), studenterna gör ett eget urval om c:a 100 s.

Banér, A. (Red.). (2010). *Barnets familjer ur barnkulturella perspektiv*. Skrift 43. Centrum för barnkulturforskning, Stockholms universitet. (170 s.)

Banér, A. (1994). *Bilden av barnet*. Berghs. (191 s.) (*några exemplar säljes på expeditionen*)

Banér, A. (1995). *Ur barndomens historia*. Skrift 25. Centrum för barnkulturforskning, Stockholms universitet. (229 s)

Till detta tillkommer egenvald/sökt litteratur till grupparbete om c:a 300 sidor.

Referenslitteratur

* Heywood, C. (2018). *Childhood in Modern Europe*. Cambridge University Press.

* Kirshenblatt-Gimblett, B. (1995). Theorizing Heritage. *Ethnomusicology*, 39(3), 367-380.

Delkurs 2: Kultur för barn

Obligatorisk litteratur

Andersson, M. (2008). Borta bra, men hemma bäst? Elsa Beskows och Astrid Lindgrens idyller. I M.

Andersson. & E. Druker, (Red.), *Barnlitteraturanalyser* (s. 55-70). Studentlitteratur. (16 s.)

** Bale, K. (2009). *Estetik - en introduktion* (s. 17-31). Daidalos. (15 s.)

** Bárány, A-S. (2008). Babydrama – Teater och psykoanalys i livslustens tjänst. I A. Banér (Red.), *Barn(s)kultur – nytta eller nöje? Om barn, estetik och pedagogik* (s. 35-50). Centrum för barnkulturforskning, Stockholms Universitet. (16 s.)

* Brinch, R. (2018). *Att växa sidledes. Tematik, barnsyn och konstnärlig gestaltning i Suzanne Ostens scenkonst för unga* (s.184-227). [Doktorsavhandling, Stockholms universitet]. (47 s.)

* Brown, N. (2017). *The children's film. Genre, nation and narrative* (s 1-35). Wallflower. (35 s.)

Druker, E. (2008). På jakt efter de ting som flytt. Den främmandegjorda vardagen i Eva Lindströms böcker. I M. Andersson & E. Druker (Red.), *Barnlitteraturanalyser* (s. 41-54). Studentlitteratur. (14 s.)

Fornäs, J. (2012). *Kultur* (s. 5-38). Liber. (34 s.)

* Gunnarsson, A. (2012). *Synligt/osynligt. Receptionen av det visuella i bilderböckerna om Alfons Åberg* (s. 29-46). [Doktorsavhandling, Stockholms universitet/ Göteborg: Makadam]. (18 s.)

- Helander, K. (2000). Barnteater som pedagogik, förströelse och konst. I K. Helander (Red.), *Barn teater drama* (s. 137-151). Centrum för barnkulturforskning, Stockholms universitet. (15 s.)
- ** Helander, K. (2004). ”Det var roligt när mamman grät” – barns tankar om teater. I A. Banér (Red.), *Barns smak. Om barns estetik* (s. 85-102). Centrum för barnkulturforskning, Stockholms universitet. (18 s.)
- ** Helander, K. (2011a). Hundra år av småbarnskonst. I M. Sörenson (Red.), *För de allra små! Om att uppleva böcker, teater, konst, film och musik* (s. 141-159). Rabén och Sjögren. (19 s.)
- ** Helander, K. (2011b). Introduktion. *Locus, 11* (3-4), 3-5. (3 s.)
- * Janson, M. (2007). *Bio för barnens bästa. Svensk barnfilm som fostran och fritidsnöje under 60 år* (s. 130-156). [Doktorsavhandling, Stockholms universitet]. (27 s.)
- ** Janson, M. (2008). Fostran. I: A. Koivunen (Red.), *Film och andra rörliga bilder. En introduktion* (s.127-143). Raster förlag. (17 s.)
- ** Janson, M. (2014). *När bara den bästa TV:n var god nog åt barnen. Om sjuttioalets svenska barnprogram* (s. 204-223). Karneval förlag. (20 s.)
- ** Karrebaek, D. & K. O. (2013). Världen rinner bort. I U. Rhedin, O. K. & L. Eriksson (Red.), *En fanfar för bilderboken!* (s. 65-79). Alfabeta. (15 s.)
- Kåreland, L. (2015). *Skönlitteratur för barn och unga. Historik, genrer, termer, analyser. Studentlitteratur.* (248 s.)
- Lassén-Seger, M. (2008). Bland djungelapor, jaguarer och jobbkankaniner. Djuriska barn i bilderboken. I M. Andersson & E. Druker (Red.), *Barnlitteraturanalyser* (s. 113-130). Studentlitteratur. (18 s.)
- ** Loman, R. (2016). *Drama och föreställningsanalys* (s. 111-123). Studentlitteratur. (13 s.)
- ** Mouritsen, F. (2002). Child culture – play culture. I: F. Mouritsen & J. Qvortrup (Red.), *Childhood and children’s culture.* (s. 14-17). University Press of Southern Denmark. (4 s.)
- ** Os, E. & Hernes, L. (2004). ”Under tre? Mener dere under tre?” Kunstformidling til barn under tre år – erfaringer fra projektet Klangfugl. I A. Banér (Red.), *Barns smak. Om barns estetik* (s. 9-36). Centrum för barnkulturforskning, Stockholms universitet. (26 s.)
- Pettersson, Å. (2016) Du är väl lärande, lilla vän? Om public service-TV för barn och synen på barnpubliken. I E. Söderberg (Red.), *Ordning och reda, konsten på freda!* (s. 35-50). Centrum för barnkulturforskning, Stockholms universitet. (16 s.)
- ** Söderman, J. (2012). Barnmusik eller musik för barn. I B. Riddersporre & J. Söderman (Red.), *Musikvetenskap för förskolan* (s. 37-50). Natur & Kultur. (14 s.)
- * Vestad, I. L. & Dyndahl, P. (2017). “This one Grandma knew, too, exactly this one!” Processes of Canonization in Children’s Music. *Nordic Journal of Art and Research*, 6 (2). (20s.)
- * Wassrin, M. (2013). *Musicking. Kreativ improvisation i förskolan* (s. 13-20). [Licentiatavhandling, Stockholms universitet]. (8 s.)

- Westin, B. (2008). "Ej verklighet men mer än verklighet ..." Drömtexter i barnlitteraturen. I M. Andersson & E. Druker (Red.), *Barnlitteraturanalyser* (s. 71-82). Studentlitteratur. (12 s.)
- Öhrn, M. (2008). "Men vad i himlens namn har ni för er, pojkar!" Ulf Starks uppväxtskildringar ur ett manlighetsperspektiv. I M. Andersson & E. Druker (Red.), *Barnlitteraturanalyser* (s. 131-148). Studentlitteratur. (18 s.)
- Österlund, M. (2008). Kavatt men känslösam. Den komplexa bilderboks-flickan i Pija Lindenbaums Gittan-trilogi. I M. Andersson & E. Druker (Red.), *Barnlitteraturanalyser* (s. 97-112). Studentlitteratur. (16 s.)

Obs! Till Föreläsning 2 ingår också läsning av exempel på barnlitteratur som finns i mappen "Barnlitteratur" på Athena. Sammanlagt 40 sid.

Obs! Till några föreläsningar tillkommer upplevelser av kulturuttryck såsom musik, litteratur, tv-program, scendramatik och film.

Delkurs 3: Kultur i barns vardagsliv

Obligatorisk litteratur

- * Bergnehr, D. (2019). Barnperspektiv, barns perspektiv och barns aktörskap - en begreppsdiskussion. *Nordisk tidsskrift för pedagogik och kritikk*, 5, 49-61. (12 s.)
- ** Brembeck, H. (2009). Hem till McDonald's. I A. Banér (Red.), "Allt blir en vara". *Barn, kultur och konsumtion* (s. 51-64). Centrum för barnkulturforskning, Stockholms universitet. (14 s.)
- * Brinkmann, S. (2012). Qualitative Research and Everyday Life. I S. Brinkmann. *Qualitative inquiry in everyday life: Working with everyday life materials* (s. 11-31). Sage. (21 s.)
- Chaib, C. (2000). Livet på scen förbereder det verkliga livet. I K. Helander (Red.), *Barn, teater, drama*. (s. 55-70). Centrum för barnkulturforskning, Stockholms universitet. (16 s.)
- * Cook, D. T. (2009). Children as Consumers, I J. Qvortrup, W. A. Corsaro & M.-S. Honig (Red.), *The Palgrave Handbook of Childhood Studies* (s. 332-345). Palgrave MacMillan. (14 s.)
- * Corsaro, W. A. (2009). Peer culture. I J. Qvortrup, W. A. Corsaro, & M.-S. Honig (Red.), *The Palgrave Handbook of Childhood Studies* (s. 301-315). Palgrave Macmillan. (15 s.)
- * Dunkels, E. (2018). *Vad gör unga på nätet* (s. 31-44). Gleerups. (15 s.)
- * Fanning, C. (2018). Building kids: LEGO and the commodification of creativity. I: M. Brandow-Faller (Red.), *Childhood by Design: Toys and the Material Culture of Childhood* (s. 89-109). Bloomsbury. (21 s.)
- * Frønes, I. (2009). Childhood: Leisure, Culture and Peers. I J. Qvortrup, W. A. Corsaro & M.-S. Honig (Red.), *The Palgrave Handbook of Childhood Studies* (s. 273-286). Palgrave Macmillan. (14 s.)

- * Giddings, S. (2014). *Gameworlds: Virtual Media and Children's Everyday Play*. Bloomsbury Publishing. (22 s.)
- * Halldén, G. (2003). Barnperspektiv som ideologiskt eller metodologiskt begrepp. *Pedagogisk forskning i Sverige*, 8(1-2), 12-23. (12 s.)
- * Hällström, C. (2011). Barnkulturella innebörder i Kamratpostens insändaravdelning. *Locus*, 11 (3-4), 63-80. (18 s.)
- * Janson, U. (2013). Delaktighet i lek – en fråga om röst i det barnkulturella. I: K. Helander (Red.), *Nu vill jag prata! Barns röster i barnkulturen*. (s. 13-35). Centrum för barnkulturforskning, Stockholms universitet. (23 s.). *Finns på CBKs webbplats*.
- Lindqvist, G. (2000). Drama som lek – lekens estetik. I K. Helander (Red.), *Barn, teater, drama* (s. 25-38). Centrum för barnkulturforskning, Stockholms universitet. (14 s.)
- * Mouritsen, F. (2002). Child culture – play culture. I: F. Mouritsen & J. Qvortrup (Red.), *Childhood and Children's Culture* (s. 14-24). University Press of Southern Denmark. (11 s.)
- ** Nelson, A & Svensson K. (2005). *Barn och leksaker i lek och lärande* (s. 107-119). Liber. (12 s.)
- * Ågren, Y. (2015). *Barns medierade värld – syskonsamspel, lek och konsumtion*. (s. 73-104, 121-138). [Doktorsavhandling, Stockholms universitet]. (48 s.)
- Øksnes, M. (2011). *Lekens flertydighet: Om barns lek i en institutionaliserad barndom*. (s. 9-50; 103-122; 176-184). Liber. (ca. 70 s.)

Artiklar om maximalt 100 sid kan tillkomma.

Referenslitteratur

- Cook, D. T. (2019). Children's market researchers as moral brokers. *Journal of Cultural Economy*, 12(1), 70-82. (13 s.)
- Ehn, B., Löfgren, O., & Wilk, R. (2016). *Exploring Everyday Life: Strategies for Ethnography and Cultural Analysis*. Rowman & Littlefield.
- * Sparrman, A. (2019). Children's and young people's leisure time. I A. Sparrman (Red.), *Making Culture, Children's and Young People's Leisure Cultures* (s. 7-17). Kulturanalys Norden. (11 s.)
- Vetenskapsrådet (2017). *God forskningssed*. (Reviderad utgåva). Vetenskapsrådet.

Delkurs 4: Barnkultur som rättighet och skyldighet

Obligatorisk litteratur

- * Aspán, Margareta (2020). *Unga på Operan: Konstnärlig verksamhet i skola* (s. 181-222). Stockholm: Barn- och ungdomsvetenskapliga institutionen, Stockholms universitet. (30 s.)

- * Barnombudsmannen och Statens kulturråd (2006). *Barn och ungas rätt till kultur*. Barnombudsmannen informerar BI2006:02. Barnombudsmannen. (30 s.)
- Bunar, Nihad (2018). Levda och symboliska gränser i migrationens tidevarv. Vad bör kulturarbetare veta och göra för att befrämja inkluderingen av nyanlända barn. I M. Wester & M. Öhrn (Red.), *Barnkulturens gränsland* (s. 85-103). Centrum för barnkulturforskning, Stockholms universitet. (19 s.)
- ** Di Lorenzo Tillborg, A. (2019). En inkluderande kulturskola – för alla funktionsvariationer? I M. Janson (Red.), *Barnnorm och kroppsform – om ideal och sexualitet i barnkulturen* (s. 93-110). Stockholm: Centrum för barnkulturforskning, Stockholms universitet. (18 s.)
- ** Eriksson, P. (2016). Introduktion till filmpedagogik. I M. Janson (Red.), *Introduktion till filmpedagogik. Vita duken som svarta tavlan* (s. 15-23). Gleerup. (9 s.)
- ** Halldén, G. (2007). Barns plats och platser för barn. I G. Halldén (Red.), *Den moderna barndomen och barns vardagsliv* (s. 81-95). Carlssons. (15 s.)
- * Hart, R. (1992). *Children's participation: From tokenism to citizenship*. UNICEF International Child Development Centre. (40 s.)
- ** Helander, K. (2014). Barnets rätt till konst och kultur. I A-C Cederborg & W. Warnling-Nerep (Red.), *Barnrätt. En antologi*. (s. 186-198). Norstedts Juridik. (13 s.)
- Janson, M. (2016). Med magin som motivation: att lära för livet med filmpedagogik. I E. Söderberg (Red.), *Ordning och reda, konsten på freda!': om fostran, marknad och barnkultur*, (s. 51-64). Stockholm: Centrum för barnkulturforskning vid Stockholms universitet, (14 s.)
- ** Janson, M. (2016). Efterord. I Janson, M. (Red.), *Introduktion till filmpedagogik. Vita duken som svarta tavlan* (s. 211-213). Gleerup. (3 s.)
- * Janson, M. (2017). *Filmpedagogik – så funkade det! 11 enkla klassrumsövningar*. Svenska filminstitutet. (25 s.)
- * Konventionen om barnets rättigheter. (2006). Regeringskansliet: UD info. (80 s.)
- * Kulturrådet (2020). *Ungas inflytande i kulturskolan. Resultat från en enkätstudie 2020*. (10 s.)
- * Lund, A. (2008). *Mellan scen och salong – en kultursociologisk analys av ungdomsteater* (s. 53-95). Arkiv förlag. (43 s.)
- * Skolverket. (2022). *Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet*. Skolverket.
- * Skolverket. (2018). *Läroplan för förskolan*. Skolverket. (20 s.)
- ** Osten, S. (2002). Ingens hundar, 1986. I Osten, S. *Mina meningar – essäer, artiklar, analyser 1969-2002*, (s. 72-79). Gidlunds förlag. (7 s.)
- ** Persson, M. (2004). Marknadsetetiken. I Aulin-Gråhamn, L, Persson, M. & Thavenius, J. (Red.), *Skolan och den radikala estetiken* (s. 109-113). Studentlitteratur. (5 s.)
- Sandin, B. (2017). Varifrån kommer barns rättigheter? – rättighetsdiskursernas politiska och sociala rötter i Sverige. I C. Hällström (Red.), *Tillbaka till framtiden. Barnkultur i dialog med vårt*

förflutna (s. 20-36). Stockholm: Centrum för barnkulturforskning, Stockholms universitet. (17 s)

- ** Thavenius, J. (2004). Den modesta estetiken. I Aulin-Gråhamn, L, Persson, M. & Thavenius, J. (Red.), *Skolan och den radikala estetiken* (s. 65-69). Studentlitteratur. (5 s.)
- ** Thavenius, J. (2004). Den radikala estetiken. I Aulin-Gråhamn, L, Persson, M. & Thavenius, J. (Red.), *Skolan och den radikala estetiken* (s. 119-123). Studentlitteratur. (5 s.)
- * Todres, J. & Kilkelly, U. (2022). Advancing Children's Rights Through the Arts. *Human Rights Quarterly*, 44 (1): 38-55. (s. 44-55) (11 s.)

Till detta tillkommer egenvald/sökt litteratur till examination del II om c:a 200 sidor.

Förslag på egenvald litteratur finns i ett dokument i Athena.

Till några föreläsningar/seminarier tillkommer arbetsmaterial samt deltagande i upplevelser av kulturuttryck (film, webbsidor, Youtube) som ska likställas med obligatorisk kurslitteratur.

Referenslitteratur

- Jansson, M. (2020). Barns utemiljöer – platser för hållbar utveckling. I M. Wester & M. Öhrn (Red.), *Djur, natur och sopretur. Perspektiv på barnkulturen i antropocen* (s. 114-128). Centrum för barnkulturforskning, Stockholms universitet. (15 s.)
- Janson, M. (Red.). (2016). *Introduktion till filmpedagogik. Vita duken som svarta tavlan*. Gleerup.
- * Kjørholt, Anne Trine (2003). 'Imagined communities': the local community as a place for 'children's culture' and social participation in Norway. I K. Fog Olwig & E. Gullov (Red.), *Children's Places: Cross-Cultural Perspectives*, (s. 197-216). Taylor & Francis. (20 s.)
- ** Piqueras, J. & Edvall, S. (2011). Ungdomars möte med den mänskliga resan: En studie av meningsskapande i museet. I F. Svanberg. (Red.), *Forskning vid museer*. (s. 97-109). Historiska Museet. (13 s.)